

Spis treści

Wstęp	9
1. Najstarsze instytucje i akty normatywne regulujące porządek wojskowy	27
1. Normy religijne a przepisy prawa wojskowego	27
2. Mir wojskowy	35
3. Rotmistrzowskie listy wypowiednie	41
4. Artykuły rotmistrzowskie	50
4a. Geneza artykułów rotmistrzowskich	51
4b. Rozwój artykułów rotmistrzowskich	54
4c. Charakterystyka artykułów rotmistrzowskich	60
4d. Wpływ artykułów rotmistrzowskich na organizację oddziałów	65
4e. Artykuły rotmistrzowskie a dyscyplina wojskowa	70
5. Listy przypowiednie	75
5a. Tworzenie i wydawanie listów przypowiednich	76
5b. Struktura listów przypowiednich	79
5c. Normy prawne dotyczące służby wojskowej	82
5d. Dyscyplina wojskowa w listach przypowiednich	87
5e. Przestrzeganie norm prawnych zawartych w listach przypowiednich	92
6. Przysięga wojskowa	96
6a. Stosowanie przysięgi wojskowej w Europie	97
6b. Zniesienie przysięgi wojskowej w Koronie i WKsL	102
6c. Instytucje gwarantujące posłuszeństwo wobec władcy i artykułów wojskowych	106

6d. Przysięga w wojskach typu cudzoziemskiego	114
6e. Rola przysięgi w utrzymaniu dyscypliny wojskowej	119
II. Artykuły wojskowe w Koronie	124
1. Prawo zwyczajowe w wojsku koronnym	125
2. Najstarsza ordynacja dla wojsk pieniężnych	131
3. Artykuły hetmańskie Jana Tarnowskiego – zagadnienia wstępne	137
4. Najstarsze artykuły hetmańskie Jana Tarnowskiego	142
5. Wpływ prawa niemieckiego na powstanie koronnych artykułów wojskowych	147
6. <i>Powinność rycerska</i> z 1557 r.	159
7. <i>Porządek praw rycerskich wojennych</i> z 1557 r.	163
8. Rozwój koronnych artykułów wojskowych w okresie pierwszej wojny północnej	168
9. Artykuły wojskowe w wojskach kwarciarnych (lata 60. i 70. XVI w.)	183
10. Systemy prawa wojskowego w okresie wielkiego bezkrólestwa	190
10a. Wojska kwarciarne	192
10b. Załoga zamku krakowskiego	192
10c. Oddział małopolski	194
10d. Oddziały wielkopolskie	202
10e. Wojska inflanckie	204
10f. Prawa wojskowe podczas kolejnych bezkrólewi	205
11. Przepisy dyscyplinarne w oddziałach nadwornych	206
12. Prawo wojskowe w okresie panowania Stefana Batorego	216
12a. Prawa wojskowe w latach 1576–1577	217
12b. <i>Articuli omnibus in universum militibus</i> z 1579 r.	222
12c. Prawa wojenne podczas wyprawy na Wielkie Łuki (1580 r.)	227
12d. Artykuły wojskowe ogłoszone pod Worońcem w 1581 r.	231
13. Edykty wojskowe Jana Zamoyskiego	236
14. Artykuły hetmańskie Jana Zamoyskiego z 1593 r.	249
15. Artykuły hetmańskie z lat 1595–1605	259
16. Prawo wojskowe a Kozacy	268
17. Dalszy rozwój prawa wojskowego	280
III. Zamkowe (garnizonowe) artykuły wojskowe	287
1. Utrzymywanie dyscypliny wojskowej w europejskich zamkach i twierdzach	287
2. Teoretycy o dyscyplinie wojsk stacjonujących na zamkach	295
3. Powstanie pierwszych regulacji dotyczących dyscypliny na zamkach	306
4. Rozwój prawa wojskowego w dobie wojny o Inflanty	310

5. Najstarsze zamkowe artykuły wojskowe	315
6. Ustawa wojskowa z 1562 r.	324
7. Zamkowe artykuły wojskowe Grzegorza Chodkiewicza	328
8. Artykuły wojskowe Jana Zborowskiego z 1570 r.	335
9. Artykuły Mikołaja Zebrzydowskiego z okresu interregnum (1587 r.)	344
10. Dalsze rozwój wojskowych artykułów zamkowych	354
11. Przepisy prawne stosowane w XVII-wiecznych garnizonach wojskowych	358

IV. Artykuły wojskowe w Wielkim Księstwie Litewskim 362

1. Pierwsze połowie artykuły wojskowe dla wojsk zaciężnych na Litwie	362
2. Artykuły żołnierskie Grzegorza (Hrehorego) Chodkiewicza	370
3. Przepisy dotyczące wojsk zaciężnych w II i III Statucie Litewskim	379
4. Artykuły wojskowe Krzysztofa Radziwiłła „Pioruna” z 1601 r.	383
5. Prawa wojskowe ogłoszone przez Jana Karola Chodkiewicza	395
6. Najstarsze artykuły wojskowe Krzysztofa II Radziwiłła z 1617 r.	401
7. Prawo wojskowe w okresie wojny o Inflanty (1618, 1621–1622)	406
8. Prawa wojskowe z lat 1625–1629	413
9. Artykuły wojskowe ogłoszone podczas odsieczy Smoleńska w 1633 r.	419
10. Ukształtowanie litewskiego prawa wojskowego w 1635 r.	428
11. Działalność prawodawcza Janusza Radziwiłła.	444
12. Prawo wojskowe Rzeczypospolitej a Szwecja i Wielkie Księstwo Moskiewskie – wzajemne wpływy i relacje	451

V. Artykuły wojskowe dla oddziałów pieszych i cudzoziemskich 462

1. Partykularyzm personalny w prawie wojskowym Korony i WKSL	463
2. Najstarsze polskie artykuły dla wojsk pieszych	478
3. Artykuły dla wojsk pieszych Albrechta Hohenzollerna	483
4. Artykuły wojskowe dla piechoty szlacheckiej.	495
5. Polsko-litewskie artykuły wojskowe dla wojsk najemnych z lat 1626–1633	502
6. <i>List artykułów żołnierskich</i> Władysława IV – charakterystyka	509
7. Edykty dla dragonii	520
8. Artykuły Władysława IV Wazy dla autoramentu cudzoziemskiego	524

VI. Prawo artyleryjskie 543

1. Powstanie prawa artyleryjskiego.	544
2. Prawa i obowiązki puszkarzy do 1567 r.	548
3. Artyleryjskie artykuły wojskowe z 1567 r.	557

4. Reforma prawa artyleryjskiego w latach 1633–1634.	566
5. Zakres obowiązywania artykułów artyleryjskich	580
VII. Poselskie artykuły wojskowe.	587
VIII. Dyscyplina wojskowa a prawo ziemskie	602
1. Angielskie prawo wojenne w systemie prawnym – analiza porównawcza .	602
2. Legitymizacja artykułów wojskowych w konstytucjach sejmowych	609
3. Dorobek sejmu 1609 r.	617
4. Charakterystyka artykułów wojskowych aprobowanych na sejmie w 1609 r.	629
5. Obowiązywanie artykułów wojskowych 1609 r. na Litwie	637
6. Sądownictwo nad żołnierzami	644
7. Konstytucje <i>disciplina militaris</i> w Rzeczypospolitej szlacheckiej	653
8. Kodyfikacja prawa wojskowego 1633 r. – podsumowanie konstytucji <i>disciplina militaris</i>	665
Zakończenie	677
Rozwój prawa wojskowego – podsumowanie [677]; a) Korona [678], b) Wielkie Księstwo Litewskie [678], c) Artyleria [679], d) Piechota [680]; Zwyczaj, jurysprudencja i normy religijne a prawo stanowione [680]; Powstanie wojsk zaciężnych [681]; Odpowiedzialność prawna dowódców wojskowych [682]; Sposób tworzenia artykułów wojskowych [683]; Legitymizacja artykułów wojskowych w autoramencie narodowym i cudzoziemskim [685]; Artykuły wojskowe jako „zwierciadło dobrego zachowania” [686]; Hierarchia prawa [689]; Zasada osobowości prawa [692]; Zasada subsydiarności [693]; Partykularyzmy prawa wojskowego [695]; Zakres czasowy i terytorialny artykułów wojskowych [697]; Prawo wojskowe a prawo ziemskie [698]; Artykuły aprobowane na sejmie 1609 r. [698]; Dyfuzja kultury prawnej i recepcja praw wojskowych [699]; Rozwój praw wojskowych a rewolucja militarna [701]	
Aneks I	703
Aneks II	705
Bibliografia.	719
Skróty	772
Spis tabel.	775
Spis ilustracji.	777
Indeks osób	779
<i>Disciplina militaris in Polish–Lithuanian Commonwealth till the second half of the seventeenth century. Abstract</i>	800